

654300⁴. NORVAY - RÉDÁY

GYŰJTÉS IDEJE: 1968.

TART.: MATKATALI, HATKATA'S CSÖTÖLÉBEN

2. lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: CSÖTÖLÉ

STAMPOTATÓ: XIX

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

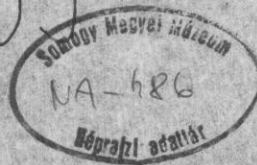

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRORA'S

ÁTVÉZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 1209-es TÉTELE ALÓL

1209

1968. augusztus 10.
HUNGARY

Mátkatáj, mátkázás.

XI. Csököly, 1968 augusztus.

"A szomszédba volt lánybarátom. Négyen-ötven vótunk pajtások, együtt mentünk játszani. Mig iskolába nem kerütem, pajtásom az asó szomszédból vót. Mikor iskolába kerütem, má messzibbrül is vót pajtásom. Vasárnaponként játszottunk együtt. Ebbül az utcából 4 másiktól 2. pajtásom vót. Mig férjhe nem mentünk együtt vótunk. Lehetőleg egyforma ruhát vöttünk. Együtt mentünk az iskolába. Mikor 15 évesek vótunk, együtt möntünk táncónyit, az egész falu tudta, a legények is.

Amit emondtunk egymásnak, azt a másik nem mondta tovább. Nekem a szomszéd vót a legkedvesebb. Karikázni evvel a bandával möntünk, de ezt

inkább katolikusok csinálták, mi inkább kártyáztunk.

Vótak olyan legények is akik együtt jártak, vidéki is vót köztük. Egy-egy legénybanda egy-egy lánybandával foglalkozott.

A komatálat nekem 11 éves koromba küttek mátkázóvasárnap, egy évvel idősebb pajtásom. Porcelán tálát hozott süteménnyel /piskóta, hajtott piskóta vagy diós, linzer/ és üveget borral, az üveg szájára kótt fánkot tettek. Fel volt szakasztóruhával fogva, tüvel összetűzve. Két selenkendő vót alulra téve és rajta túlangli. Husvétba beszéték meg. A szomszédom tutta már, hogy kell vinni, mert előző évben ő is kapott. A Szebeiné. A bor a tál közepén állt. Előfordult, hogy fiatalabbnak is vitték, pld. a körösztanya lányának, meg ahol több lány vót egy családban. A szomszédom megcsinálta a komatálat és áthozta. Aztán meghívott segítségnek. Ebéd után szokták hozni a komatálat. Legényeknek is vittünk. Emontuk a verset:

"Komatálat hoztam, meg is aranyoztam,
Koma küldi komának, koma váltsa magának
Ha nem váltsa magának, küdje vissza komának."
Sziv kütte szivnek, sziv váltsa magának
Ha nem váltsa magának, küdje vissza szivnek,
Amig élünk maradunk, mindig komák maradunk."

Ahova bementünk vettek a süteményből és tettek bele, a fiuknál ittak a borból. Az almát, narancsot is kicserélték. Mikor valahova bementünk, beköszöntünk, hogy jó napot kívánunk. Letettük a komatálat az asztalra, visszaléptünk az ajtószélre és mondtuk a verset. A végén a háziak azt mondták, hogy köszönjük szépen és pénzt is tettek a tálba. Sorba mentünk az utcába a lánypajtásokhoz, mi minden lányhoz vittünk az iskolapajtásokhoz. Mink elvittük, vót olyan aki nem, de mi evittük. Minddel aki iskolatárs vót, komának szölitottuk egymást. Legényeknél 15-16 éveseknek vittünk "ezek vótak a kislegények." Az édesanyám körösztfiának például vittünk, de a legényeknél nem mindenkinek vittünk, csak akivel vót valami kapcsolat.

Több kislány is vitte a komatálat a faluba, 8-10 is. A szülők mondták, hogy amelyik elgyütt ide, hogy oda is vigyék be a tálát, mer megharagusznak.

A pajtásaim közül nagyrészből komaasszonyom lett mindegyik.

Mikor én születtem, nem tartottak nagy komabálat. Két testvéremnek, akik előttem születtek 20 keresztszülője volt összesen. De mivel meghaltak a testvéreim akkor nekem és a testvéremnek már nem tartottak nagy komabálat, nekem is négy, testvéremnek is négy pár keresztszülője lett, összesen nyolc.

A komám meghívott silánynak. A Szebeinénál a legjobb barátnénál az esküvőjekor mindig mellette köllött lennem, az öltöztetésénél, menyasszonytáncnál, s egyébként is mindig mellette köllött ülni. Mikor fölöltöztették megcsókolta az első silányt. Már a lakodalomnál elére meg szokták beszélni, hogy később kik lesznek a keresztkomák. Nekem 21 keresztkomám vót, az unokámra most 40 van. Barátot, komát szoktuk meghívni keresztkomának, s aki meghívott azt vissza kellett hívni.

Mikor körösztolésre készülnek, akkor küldik el a komákhoz a gólyanénit, 3-4 nappal a keresztelő előtt, az elmondja hogy tiszteltetnek N.N-ék és kérik, hogy menjenek el komának. Hivnak lányt is legényt is, ha már jegyesek. Nem mondják meg előre, hogy ki fogja tartani a templomban a gyereket, a gólyanénitől az utolsó percben a templom előtt, hogy kinek adják át. Vasárnap van a keresztelő a délutáni istentisztelet végén. Az asszonyok a háznál gyülekeznek, a férfiak a templomban. Mikor gyülekeznek az asszonyok, nem kínálják meg őket. Régen nem ment el az anya a templomba a keresztelőre. A kisbabára akkor még szövetpaplant attak. A gólyanéni szól utközben, hogy ki vegye át, te vödd föl, sorba át adják egymásnak. Az viszi vissza, aki kihozta a házból. Mikor visszaérnek megkérdezi a gólyanéni, mit hoztál, háromszor mondták, hogy megkeresztelt báránykát. Hazafele a férfiak is velük mentek. Régen a kereszteléskor nem vittek semmit a házhoz, az én időmben már torták vittünk a keresztelő előtt. Este keresztelő után husleves volt /baromfi/ pörkölt savanyúsággal, rétes, kugli, és bor. Az asszonyok egyik soron mentek vissza, a férfiak a másik soron.

Mi iskolások magáztuk egymást és komának neveztük egymást. Régi időben úgy lehetett, hogy egy családnál ugyanazokat hívták keresztelőre mindegyik gyereknél. Az én édesanyámnak és nénjének ugyanazok vótak a keresztelőszülei. Édesanyám most 91 éves lenne. Nekem meg a testvéremnek mások vótak. Mi a keresztkománk szüleit keresztapámnak, keresztanyámnak szólítjuk. Gigében nincs meg ez a szokás.